

Т. С. Вацеба

ДВНЗ “Івано-Франківський національний медичний університет”

ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ І ТУРУ ОЛІМПІАДИ З ЕНДОКРИНОЛОГІЇ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

T. S. Vatseba

Ivano-Frankivsk National Medical University

EXPERIENCE OF HOLDING THE 1ST ROUND OF THE OLYMPIAD ON ENDOCRINOLOGY IN IVANO-FRANKIVSK NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY

Мета роботи – підвищення мотивації студентів до участі в наукових змаганнях та представлення власного досвіду проведення I туру олімпіади з ендокринології в ІФНМУ.

Основна частина. Проведено I тур олімпіади з ендокринології в ІФНМУ. Через інформаційний сайт університету повідомлено про оголошення конкурсу серед учасників. Створена компетентна комісія з професорсько-викладацького складу кафедри. Визначена структура конкурсу: відповіді на теоретичні питання (однакові для всіх учасників), комп'ютерний тестовий контроль підвищеної складності “Невідкладні стани в ендокринології”, практичні навички біля пацієнтів. Кожним членом комісії проведено незалежне оцінювання рівня підготовки учасників відбіркового туру. Переможцями визначені студенти з отриманими максимальними балами. Здобує призове II місце в II турі олімпіади з ендокринології одного з переможців I відбіркового туру – винагорода за працю для студентів та гордість для університету.

Висновки. Олімпіада – механізм формування кадрового потенціалу в різних сферах людської діяльності. Проведення I туру олімпіади в ІФНМУ з ендокринології в рівнозначних умовах для учасників за описаною структурою – важливий досвід та шлях до вдосконалення конкурсних змагань.

Ключові слова: олімпіада; ендокринологія; досвід.

The aim of the work – to increase the motivation of students to participate in scientific competitions and present our own experience in holding the 1st round of the Olympiad on Endocrinology at IFNMU.

The main body. A round of Olympiads on Endocrinology at IFNMU was held. With the help of website of the university students were informed about Olympiad.

The department members were chosen to be a competent committee. Structure of the competition includes answers to theoretical questions (the same for all participants), computer test control of the higher level difficulty “Emergency conditions in the endocrinology”, practical skills in patients. Participants of the first round were evaluated by each member of the commission. Students with the maximum points were determined as winners. The winner of the first qualifying round got the second place in the second round of the Endocrinology Olympiad – a reward for work of students and pride for the university.

Conclusions. Olympiad is the mechanism to form personnel potential in different spheres of human activity. Conducting the 1st round of the Olympiad in IFNMU on Endocrinology in same conditions for participants according to the described structure is an important experience and a way to improve competitions such a type.

Key words: olympiad; endocrinology; experience.

Вступ. Олімпіада – термін, який у перекладі означає змагання. Походить цей термін із Стародавньої Греції. Саме елліни започаткували проведення масових масштабних спортивних ігор – Олімпійських. Ще з 776 р. до н. е. ці змагання проводилися через кожні 4 роки в місті Олімпії, яке й дало їм назву. Серед учасників і переможців Олімпійських ігор були відомі вчені та філософи, що характеризувало змагання як символ єдності грецьких міст-держав і важливу складову їх культурного розвит-

ку. Тепер олімпіада – це змагання не лише в галузі спорту, але і в науковому світі.

Кожна держава прагне до зміцнення свого наукового потенціалу. Це запорука її розвитку, добробуту громадян, а також необхідна умова визнання іншими країнами світу. Виростити своїх науковців – не легка праця, що починається зі шкільної лави та продовжується в наступні роки навчання.

Олімпіада у вищих навчальних закладах (ВНЗ) – це змагання студентів у творчому застосуванні

здобутих знань, умінь і навичок, а також у професійній підготовці майбутніх спеціалістів.

Метою олімпіади є: підвищення якості підготовки фахівців; системне вдосконалення навчального процесу та активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Основними завданнями олімпіади є: виявлення та розвиток обдарованої студентської молоді, сприяння реалізації її творчих здібностей; стимулювання творчої праці студентів, педагогічних та науково-педагогічних працівників; формування кадрового потенціалу в різних сферах людської діяльності.

Мета роботи – підвищення мотивації студентів до участі в наукових змаганнях та представлення власного досвіду проведення I туру олімпіади з ендокринології в ІФНМУ.

Основна частина. Олімпіада у ВНЗ – це творче змагання з професійної та практичної підготовки студентів старших курсів згідно з напрямками і спеціальностями, за якими здійснюється підготовка фахівців. Щороку в різних освітніх закладах України олімпіади проводяться відповідно до Положення про проведення Всеукраїнської студентської олімпіади (наказ МОН молоді та спорту України від 13.12.2012 р. № 1410).

Всеукраїнська студентська олімпіада проходить щорічно в два етапи. I етап – у січні – лютому 2018 р. у ВНЗ; II етап – у квітні – травні 2018 р. у ВНЗ, визначених як базові. У I етапі олімпіади беруть участь усі бажаючі студенти ВНЗ III–IV рівнів акредитації незалежно від форм власності та підпорядкування, у тому числі іноземці, що навчаються в цих установах. Анкети переможців I етапу надсилаються базовому ВНЗ до 1 березня поточного року. II етап олімпіади проводиться у квітні – травні поточного року. Строк проведення II етапу олімпіади визначається оргкомітетами базових ВНЗ і затверджується наказом МОН молоді та спорту України. Існує спеціальна процедура подання інформації про переможців I туру та реєстрація їх як учасників. Витрати на відрядження студентів та науково-педагогічних працівників для участі у II етапі олімпіади здійснюються за рахунок ВНЗ, у яких вони навчаються або працюють.

Цей конкурс – це змагання з багатьма невідомими, оскільки завдання та формат щорічно оновлюються і наперед не повідомляються. Олімпіадні питання – питання високої складності, вимагають певного рівня підготовки, зібраності, вміння вистояти в середовищі мотивованих на перемогу, таких самих сильних конкурентів. Часто виконання завдань ви-

магає комплексного підходу до вирішення змодельованої клінічної ситуації, а також демонстрації клінічного мислення. В даних умовах надзвичайно позитивно характеризує учасників вміння застосувати багаж теоретичних знань з анатомії, біохімії, фізіології, фармакології, вдало пов'язати і застосувати їх. Велика насолода для викладача бачити цих студентів, які послідовно піднімаються до світу практичної медицини, з потужним клінічним потенціалом для лікування хворих людей. З досвіду ми бачимо, що самі студенти-учасники мають велике задоволення від демонстрації власної компетентності, вони мають обґрунтовані підстави для впевненості, оскільки відомо, що досягає той, хто працює, а більше досягає той, хто працює більше від інших. Навчаючи студентів, завжди говоримо, що їх праця буде обов'язково оцінена в майбутньому. Навіть участь без перемоги – великий позитив, випробування себе серед найсильніших студентів, боротьба з власними емоціями, нові знайомства та часто дружні відносини в майбутньому, оскільки олімпіада – це зустріч однодумців.

Бути учасником олімпіади є почесним, але і водночас дуже відповідальним завданням для студентів. На практичних заняттях, на заняттях студентського наукового гуртка (СНГ) ми зустрічаємо багато потенційних переможців. Однак брати участь у вказаних змаганнях мають бажання тільки окремі студенти. Зрозуміло, що це люди з задатками лідера, які йдуть до поставленої цілі. Багато дітей, маючи не менший потенціал, воліють не демонструвати себе; хтось – через несміливість, інші – через лінощі. Наукові дослідження стверджують, що люди народжуються з різними задатками, проте в майбутньому все залежить лише від праці над собою. Зрозуміло, що випускники ВНЗ є різними, але однозначно вони мають бути компетентними та професійними. Тому переконані, що олімпіада – це праця насамперед над собою, це рух вперед та цінний життєвий досвід.

Для викладачів предмета з певної спеціальності підготовка студентів до олімпіади – це також виклик, оскільки відбір має бути чесним, незаангажованим, відкритим і в рівнозначних умовах для всіх учасників. У нашому університеті, відповідно до положення про олімпіади, ми проводимо I відбірковий тур. У цьому році викладачі кафедри також проявили творчий підхід до цього етапу змагань. Насамперед, на початку навчального року всім студентам було повідомлено про плановану Всеукраїнську олімпіаду з ендокринології, а також

про роботу СНГ. Робота студентів на засіданнях гуртка демонструвала їх допитливість, зацікавленість, зростаючу компетентність. Чудові презентації власних досліджень певної тематики (згідно з планом занять) та вміння доповісти часто викликають захоплення навіть у досвідчених викладачів. В дискусії, невимушеній обстановці студенти та викладачі з насолодою крокують світом системи гормональної регуляції людського організму. З часом обговорення стають все більш професійними, виділяються студенти з потужним науковим потенціалом. Саме серед гуртківців найчастіше є майбутні учасники та переможці студентських олімпіад, конкурсів та конференцій.

У цьому році учасниками I туру Всеукраїнської олімпіади з ендокринології були четверо студентів (IV і VI курсів), які виявили власне бажання змагатися між собою (трое з них – учасники СНГ). Була створена комісія з професорсько-викладацького складу кафедри на чолі з професором В. І. Боцюрком, людиною з великим науково-педагогічним досвідом та професійною інтуїцією. В дискусії були запропоновані різні підходи до проведення цього етапу конкурсу. В результаті процедура відбору включала кілька етапів.

Спочатку теоретична частина, яка передбачала усну відповідь без підготовки окремо кожного учасника на однакові три питання підвищеної складності. Зверталась увага на розуміння студентом власних тверджень, патогенетичне обґрунтування патологічних змін, вміння довести правильність власної думки. Окрім того, для остаточного висновку студенти отримали цікаві питання від професора, відповіді на які може дати лише той, хто має достатній багаж теоретичних знань і клінічне мислення, яке є найпереконливішим аргументом на користь учасників. Важливим було те, що студенти були в однакових умовах, до співбесіди ні вони, ні викладачі не знали питань, відповідь оцінювалася кожним членом комісії окремо.

Наступний етап передбачав комп'ютерний тестовий контроль. Використано базу питань для сту-

дентів VI курсу по наданню допомоги пацієнтам з ендокринною патологією при невідкладних станах. Потрібно відмітити, що всі учасники показали хороший результат.

Третій етап проводився біля ліжка хворого і включав демонстрацію практичних навичок. Кожен студент показав методику пальпації щитоподібної залози та периферичних судин нижніх кінцівок з інтерпретацією даних обстеження, а також перевірку судомної готовності пацієнтів при гіпопаратиреозі (симптом Хвостека і Труссо). Оцінка техніки виконання практичних навичок є важливим моментом навчання студентів та одним із критеріїв підготовленості учасників олімпіади.

По закінченні трьох етапів I туру олімпіади викладачі оцінили кожного із студентів індивідуально. Найбільша сума отриманих балів і визначила двох переможців (I і II місце). Потрібно відзначити, що комісія була задоволена рівнем знань та виконанням практичних навичок студентами, а самі учасники відбору – процедурою конкурсу та об'єктивністю оцінювання.

В подальшому студентка, котра зайняла I місце на етапі I туру, Ірина Семенів здобула почесне II місце на Всеукраїнській олімпіаді з ендокринології на базі ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України” 12–13 квітня 2018 р.

Таким чином, наведені спостереження підтверджують думку про те, що знання потрібно здобувати, працюючи кожен день. Перемога приходить до наполегливих. Представлений досвід, можливо, буде корисним для наших колег.

Висновки. 1. Олімпіада – важливий механізм формування кадрового потенціалу в різних сферах людської діяльності.

2. Участь в олімпіаді – рух вперед та цінний життєвий досвід.

3. Рівнозначні умови конкурсу та оцінювання – необхідна умова добрих результатів.

4. Обмін досвідом – шлях до вдосконалення конкурсних змагань.

4. Положення про проведення Всеукраїнської студентської олімпіади : наказ МОН, молоді та спорту України від 13.12.2012 р. № 1410.

5. Семидоцкая Ж. Д. Клиническое мышление и XXI век / Ж. Д. Семидоцкая, И. А. Чернякова, И. С. Кармазина // Східноєвропейський журнал внутрішньої та сімейної медицини. – 2016. – № 1. – С. 100–103.

Список літератури

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII.
2. Абаев Ю. К. Клиническое мышление : учебно-методическое пособие / Ю. К. Абаев. – Минск : БГМУ, 2008. – 80 с.
3. Методологічні аспекти проведення студентської предметної олімпіади з дисципліни “Внутрішня медицина” / І. П. Вакалюк, Н. М. Середюк, В. Н. Середюк [та ін.] // Медична освіта. – 2015. – № 4. – С. 83–86.

References

1. Zakon Ukrainy "Pro vyshchu osvitu" vid 01.07.2014 r. № 1556-VII [Law of Ukraine "On Higher Education" of 07.01.2014 No. 1556-VII]. [in Ukrainian].
2. Abaev, Yu.K. (2008). *Klinicheskoye myshlenye: uchebno-metodicheskoe posobye* [Clinical thinking: educational and methodical manual]. Minsk: BGMU [in Russian].
3. Vakaliuk, I.P., Serediuk, N.M., Serediuk, V.N., Denina, R.V., & Merhel, T.V. (2015). Metodolohichni aspekty provedennia studentskoi predmetnoi olimpiady z dystsypliny "Vnutrishnia medytsyna" [Methodological aspects of conducting student's subject Olympiad on discipline of Internal Medicine]. *Medychna osvita – Medical Education*, 4, 83-86 [in Ukrainian].
4. Polozhennia pro provedennia Vseukrainskoi studentskoi olimpiady (nakaz Ministerstva osvity i nauky, molodi ta sportu Ukrainy vid 13.12.2012 r. № 1410) [Regulations on conducting the All-Ukrainian Student Olympiad: the order of the Ministry of Education and Science, Youth and Sport of Ukraine dated December 13, 2012 No. 1410]. [in Ukrainian].
5. Semidotskaya, Zh.D., Chernyakova, I.A., Karmazina, I.S. (2016). Klinicheskoye myshlenye i XXI vek [Clinical thinking and the 21st century]. *Skhidnoievropeyskyi zhurnal vnutrishnoi ta simeinoi medytsyny – The Eastern European Journal of Internal Medicine and Family Medicine*, 1, 100-103 [in Russian].

Отримано 20.08.18

Електронна адреса для листування: tamara.vatseba@gmail.com